

2019 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties (raštu) I dalis
Zadania pisemne sprawdzające osiągnięcia w zakresie kształcenia podstawowego 2019 r. (część I)

GIMTOJI KALBA (LENKŲ)

JĘZYK POLSKI

Rašymas / Wypracowanie

7 czerwca 2019 roku

Czas trwania – 2 godz. 30 min.

WSKAZÓWKI

- Spośród 3 propozycji różnych prac pisemnych **wybierz jeden temat** i napisz wypracowanie zgodne z jego formą gatunkową.
- Podczas pisania wypracowania zwróć uwagę na obowiązujące elementy, wyróżnione pogrubionym drukiem. Przestrzegaj tematu oraz wymagań formalnych dotyczących wybranej formy gatunkowej tekstu.
- Sprawdź, czy kartki przeznaczone na czystopis i brudnopis opatrzone są pieczęcią szkoły. Na pierwszej stronie napisz swoje imię, nazwisko i temat wypracowania. Objętość pracy: 1–1,5 strony A4 (250–350 wyrazów). Zaznacz kreską granicę 250 wyrazów.
- Pisz czytelnie czarnym lub ciemnoniebieskim długopisem.
- Nie używaj korektora.
- Po zakończeniu pracy (lub po upływie czasu) oddaj komisji brudnopis i czystopis.

Powodzenia!

Wybierz jeden spośród podanych tematów 1.–3. i napisz wypracowanie.

TEMAT 1.

Czesław Niemen

DZIWNY JEST TEN ŚWIAT

Dziwny jest ten świat,
gdzie jeszcze wciąż
mieści się wiele zła.
I dziwne jest to,
że od tylu lat
człowiekiem gardzi człowiek.

Dziwny ten świat,
świat ludzkich spraw,
czasem aż wstyd przyznać się.
A jednak często jest,
że ktoś słowem złym
zabija tak, jak nożem.

Lecz ludzi dobrej woli jest więcej
i mocno wierzę w to,
że ten świat
nie zginie nigdy dzięki nim.
Nie! Nie! Nie!
Przyszędł już czas,
najwyższy czas,
nienawiść zniszczyć w sobie.

(1967)

Zastanów się, jakie zło w otaczającym świecie widzi autor tekstu piosenki „Dziwny jest ten świat”. Jak można je zwalczyć? Zwróć uwagę, że jest to problem, który ma charakter ponadczasowy i znajduje odbicie jeszcze w Biblii. Jako przykład można przytoczyć znane słowa z listu św. Pawła do Rzymian: „Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj”.

Napisz rozprawkę na temat:

Jak zło można zwyciężać dobrem?

W rozprawce **odwołaj się do myśli** zawartych w podanym tekście oraz **własnych przemyśleń** o wydarzeniach w świecie (nie tylko współczesnym) i różnych postawach ludzi. W swoich rozważaniach **przywołaj 2–3 przykłady** z wybranych utworów literackich i/lub innych dzieł sztuki.

FORMA WYPRACOWANIA – rozprawka.

TEMAT – *Jak zło można zwyciężać dobrem?*

CEL – rozważenie problemu przejawów zła i dobra w otaczającym świecie z odwołaniem się do podanego tekstu oraz innych przykładów ze współczesności, historii, literatury i/lub sztuki.

TEMAT 2.

Nie ma innego zaklęcia na szczęście, jak tylko umieć pracować.

(Maria Dąbrowska)

Talent jest jak kawałek szlachetnego, ale surowego metalu; dopiero silna praca go obrobi i wartość mu wielką nadaje.

(Stanisław Staszic)

Tylko praca daje okazję odkryć nam nas samych, pokazać to, czym naprawdę jesteśmy, a nie tylko to, na co wyglądamy.

(Joseph Conrad-Korzeniowski)

Praca jest nie tylko źródłem utrzymania i zaspokajania potrzeb, lecz również sposobem na samorealizację, rozwój swoich talentów i zdolności; daje poczucie własnej wartości i satysfakcję moralną z tego, że się jest pożytecznym dla innych ludzi.

Napisz rozprawkę na temat:

Czy praca ludzi wzbogaca?

W rozprawce **wykorzystaj i rozwiń wybrane myśli** znanych ludzi; **przywołaj 2–3 przykłady** bohaterów literackich i sylwetki znanych ludzi.

FORMA WYPRACOWANIA – rozprawka.

TEMAT – *Czy praca ludzi wzbogaca?*

CEL – ukazanie znaczenia pracy dla rozwoju i satysfakcji moralnej osobowości oraz uzasadnienie swoich sądów na podstawie przykładów z literatury, historii i współczesności.

TEMAT 3.

Tvoja szkoła otrzymała propozycję udziału w międzynarodowym konkursie teatrzyków szkolnych, który odbędzie się latem w Polsce. Uczestnicy mają przygotować i przedstawić inscenizację utworu literackiego. Do udziału zgłosiły się dwie klasy i samorząd uczniowski ma zdecydować, która z nich będzie reprezentowała szkołę.

Przygotuj przemówienie na temat:

Sceny literackie na scenie teatralnej.

W przemówieniu, które wygłosisz na zebraniu samorządu uczniowskiego, **zaprezentuj pomysł przedstawienia** swojej klasy. **Uzasadnij**, dlaczego wybraliście właśnie ten utwór (fragment utworu lub różne utwory), jakie możliwości sceniczne w nim tkwią, czym można zaintryguować publiczność. **Opisz**, jak będzie wyglądało wasze przedstawienie (kto i w jakiej roli wystąpi na scenie, jakie będą dekoracje i stroje). **Przekonaj słuchaczy**, że wasz pomysł jest interesujący, oryginalny i godny uwagi.

FORMA WYPRACOWANIA – przemówienie.

TEMAT – *Sceny literackie na scenie teatralnej.*

ODBIORCA – środowisko szkolne.

CEL – zaprezentowanie pomysłu inscenizacji utworu literackiego i przekonanie słuchaczy o trafności i oryginalności swojego projektu.